

უკრაინული მთარგმნელობითი სკოლა:
ისტორია და ტრადიციები

THE UKRAINIAN TRANSLATION SCHOOL:
HISTORY AND TRADITIONS

ნინო ნასკიდაშვილი

Nino Naskidashvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: მთარგმნელობითი სკოლა, რელიგიური
ლიტერატურა, თარგმანის რედაქტირება

Keywords: translation school, religious literature, translation editing

უკრაინული მთარგმნელობითი სკოლის ჩამოყალიბება კიევის რუსეთის პერიოდს უკავშირდება და ტრადიციულად რელიგიური ლიტერატურის თარგმანებით იწყება. რელიგიური ტექსტების თარგმნის აუცილებლობა გამოიწვია ახალი რელიგიის, ქრისტიანობის ფილოსოფიურმა დოქტრინამ, რომელსაც შემდეგ მოჰყვა წმინდანთა ცხოვრების, ქრონიკებისა და აპოკრიფების ძველი სლავური თარგმანები. მთარგმნელობითი საქმიანობის უმთავრეს კერად სამართლიანადაა მიჩნეული კიევო-მოგილას აკადემია, სადაც საფუძველი ჩაეყარა მთარგმნელობით ტრადიციას, პრაქტიკაში გამოიყენებოდა ანტიკური, მოგვიანებით კი დასავლეთევროპული თარგმანის თეორიები. მეოცე საუკუნის დასაწყისში თარგმანმცოდნეობა განიხილებოდა, როგორც სამეცნიერო და სასწავლო დისციპლინა, რაც საფუძვლად დაედო საბჭოთა მთარგმნელობითი სკოლის ფართომასშტაბიან გავრცელებას. აღნიშნულმა განაპირობა თარგმანმცოდნეობის დისციპლინათშორის დარგად ჩამოყალიბება.

თანამედროვე უკრაინულ თარგმანმცოდნეობაში აქტიურად განიხილება უკრაინული თარგმანების ორიენტირების განსაზღვრის, საბჭოთა პერიოდის შედეგად ფორმირებული ბაზის განხილვის, თარგმანის თანამედროვე მეთოდების განცალკევებისა და თანამედროვე უკრაინული თარგმანების შეფასების საჭიროება. თარგმნის პროცესის მრავალკომპონენტურობიდან გამომდინარე, ასევე დიდი ყურადღება ექცევა თარგმნილი ლიტერატურის რედაქტირებისა და გამოცემის საკითხებსაც.

ლიტერატურა:

გავრილენკო, ო., ტიმოშკი, მ. - Havrylenko, O., Tymoshyk, M. (2012).

Problematyka suchasnykh vydan' perekladnoyi literatury v Ukraini.

[Gavrilenko, O., Timoshyk, M. Problems of modern editions of translated literature in Ukraine, 2012], (<https://core.ac.uk/download/pdf/153584082.pdf>).

კოპტილოვი, ვ. - Koptilov, V. (2002). Teoriya ta praktyka perekladu. navchal'nyy posibnyk, Kyiv, vydavnytstvo Yunivers [Koptilov, V. Theory and practice of translation. textbook, Kyiv, Univers Publishing House].

კორუნეცი, ი. – Korunets, I. (2003). Teoriya praktyka perekladu (aspektnyy pereklad). Vynnytsya, Nova knyha. [Korunets, I. Theory of translation practice (aspect translation). Vinnytsia, New Book].

პროკოპენკო, ა. – Prokopenko, A. (2018). Istoriya perekladu ta perekladats'koyi dumky: Anhliya, Nimechchina, Ameryka, Ukrayina. Sums'kyy derzhavnyy universytet, m. Sumy. [AV Prokopenko, History of Translation and Translation Thought: England, Germany, America, Ukraine. Sumy State University].

The establishment of the Ukrainian Translation School dates back to the period of Kievan Rus' and traditionally begins with the translation of religious literature. The need to translate religious texts was prompted by the philosophical doctrine of a new religion, Christianity, which was followed by the Old Slavic translations of the lives, chronicles, and Apocrypha of the Saints. The Kyiv-Mohyla Academy is rightly considered to be the main centre of translation, where the tradition of translation was founded and theories of ancient and later Western European translation were used in practice. At the beginning of the twentieth century, translation studies were considered a scientific and educational discipline, which was later followed by the widespread use of the Soviet translation school. This led to the transformation of translation studies into an interdisciplinary field.

Modern Ukrainian translation studies actively discusses the need to determine the orientation of Ukrainian translations, to consider the base formed as a result of the Soviet period, to separate modern translation methods, and to evaluate modern Ukrainian translations. Due to the multi-component nature of the translation process, great attention is also paid to the issue of editing and publishing translated literature.

References:

Havrylenko, O., Tymoshyk, M. (2012). Problematyka suchasnykh vydan' perekladnoyi literatury v Ukrayini, 2012, 3-6, [Gavrilenko, O., Timoshik, M. Problems of modern editions of translated literature in Ukraine], ([https:// core. ac. Uk /download / pdf / 153584082.pdf](https://core.ac.uk/download/pdf/153584082.pdf)).

- Koptilov, V.** (2002). Teoriya ta praktyka perekladu. navchal'nyy posibnyk, Kyiv, vydavnytstvo Yunivers. [Koptilov V. Theory and practice of translation. textbook, Kyiv, Univers Publishing House].
- Korunets, I.** (2003). Teoriya praktyka perekladu (aspektnyy pereklad). Vynnytsya, Nova knyha, 280. [Korunets I. Theory of translation practice (aspect translation). Vinnytsia, New Book].
- Prokopenko, A.** (2018). Istoriya perekladu ta perekladats'koyi dumky: Anhliya, Nimechchina, Ameryka, Ukrayina. Sums'kyy derzhavnyy universytet, m. Sumy. [Prokopenko, A. History of Translation and Translation Thought: England, Germany, America, Ukraine. Sumy State University, Sumy].